

Stuurgroep Veenweiden Gouwe-Wiericke
t.a.v. Dhr. E. van Heijningen
p.a. Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-842804215
DOS-2018-0001643

Uw kenmerk
PZH-2023-840859045

Bijlagen
2

Onderwerp

Reactie op uw brief d.d. 25-09-2023 (NNN Bodegraven Noord - zorgen en vragen)

Geachte heer van Heijningen,

Dank voor uw brief van 25-09-2023 met kenmerk PZH-2023-840859045.

Het is goed om te lezen dat het Definitief inrichtingsplan van Bodegraven-Noord zorgvuldig is voorbereid en dat de Stuurgroep van mening is dat het voldoet aan de gestelde kaders. Dit bevestigt het belang van gebiedsgericht werken om gedragen producten op te stellen. We zijn ook blij met het getoonde eigenaarschap van de Stuurgroep.

In uw brief lezen we over de in de stuurgroep verwoorde zorgen en vragen in het licht van de geactualiseerde kritische depositiewaarden (KDW). Een deel van de natuur die in Bodegraven-Noord wordt gerealiseerd is immers gevoelig voor stikstof. Ook is er een vraag gesteld over het beoogde evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid.

In deze brief beantwoorden wij deze vragen. Wij vertrouwen erop dat deze beantwoording voor de stuurgroep voldoende is om over te gaan tot vaststelling van het inrichtingsplan van Bodegraven-Noord, zodat op die basis voortvarend met de realisatie kan worden begonnen, in overeenstemming met de planning.

Evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid.

Aan de orde is de vraag of de aanscherping van de KDW in de weg zal staan aan de in het veenweidengebied na te streven evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid.

Het college hecht zeer aan een goede balans tussen ecologie en bedrijvigheid. De aanpak van de opgaven voor o.a. natuur, water en klimaat combineren we daarom met de ontwikkeling richting duurzame landbouw die bijdraagt aan beheer en behoud van onze karakteristieke landschappen en polders. We helpen ondernemers daarbij. Het ontwikkelen van een perspectief voor de landbouw is een belangrijk onderdeel van de ZH-PLG gebiedsprocessen. Hierin wordt samen met de

belanghebbenden uit het gebied gezocht naar een gebiedsspecifieke balans tussen landbouw en natuur, bijvoorbeeld ook met Boeren met Perspectief.

Voor een duurzaam evenwicht is het van belang dat de doelstellingen ten aanzien van natuur, water en klimaat gehaald worden. De realisatie van het NNN in Bodegraven-Noord draagt bij aan deze doelstellingen. Binnen het project heeft ook uw stuurgroep rekening gehouden met het beoogde evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid. Op uw verzoek stelt de provincie, als tegemoetkoming, 70 hectare vervangende pachtgrond ter beschikking aan pachters van Natuurmonumenten die nu gronden in gebruik hebben die worden omgezet naar schraalland (nat schraalland/vochtig hooiland). Zo helpen we agrarische ondernemers.

Geactualiseerde kritische depositiewaarden (KDW)

Er is ook gevraagd of er een mogelijk effect (externe werking) is van de actualisatie van de KDW voor omliggende agrariërs nu er schraallanden in NNN Bodegraven-Noord zijn geprojecteerd. Daarbij is gevraagd wat deze geactualiseerde KDW zegt over de kans op succesvolle schraallanden in NNN Bodegraven-Noord. Naar aanleiding van deze vragen hebben we onafhankelijke ecologische en juridische experts gevraagd om advies. Hun adviezen zijn opgenomen in de bijlagen. Hieronder gaan wij in op de bevindingen en mogelijke consequenties van deze adviezen.

Juridische implicaties

Voor de vraag over externe werking van de geplande ontwikkeling in Bodegraven-Noord als gevolg van de geactualiseerde KDW hebben wij advies ingewonnen van mr. C. Visser (partner Ten Holter Noordam advocaten, gespecialiseerd in omgevingsrecht en natuurbeschermingsrecht). Zie bijgevoegd advies. Hieronder gaan wij nader in op haar bevindingen.

De KDW wordt gehanteerd bij de bescherming van stikstofgevoelige leefgebieden in Natura 2000 gebieden. Bodegraven-Noord is gelegen in Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het maakt geen onderdeel uit van het nabijgelegen Natura 2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haeck. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) krijgt vorm in het ruimtelijk spoor: het is een vorm van planologische bescherming. Deze bescherming kent geen externe werking. Het beschermingsregime van artikel 2.7 en 2.8 van de Wet Natuurbescherming, alsook de verplichting om passende en instandhoudingsmaatregelen te treffen, zijn hier dus niet van toepassing. De geactualiseerde KDW heeft in die zin dan ook geen rechtstreekse consequenties voor de omgeving. De natuurontwikkeling in Bodegraven-Noord leidt voor overheden en bedrijven niet tot nieuwe beperkingen. Zoals in het advies aangegeven, zal daar naar verwachting geen verandering in komen met de Europese Natuurherstelwet, waarvan de definitieve vorm nog moet worden vastgesteld door de Europese Raad en het Europees Parlement.

Dr. A.M. Kooijman (Universiteit van Amsterdam en onder andere werkzaam voor de Ecologische Autoriteit) heeft onderzocht of de geactualiseerde KDW van invloed is op de kans op succesvolle ontwikkeling van schraallanden in NNN Bodegraven-Noord én of deze nieuwe eisen stellen aan inrichting/beheer van schraallanden in Bodegraven-Noord (zie bijgevoegde advies). Hieruit is gebleken dat ontwikkeling van schraallanden, ondanks overschrijding van de KDW wel mogelijk is als aan een aantal voorwaarden is voldaan.

De stikstofgevoeligheid van de te realiseren natuurtypen blijkt groter te zijn dan eerder was voorzien, en daarmee worden de KDW lager. Verlaging van de stikstofdepositie is van belang voor het behoud van de optimale kwaliteit en eventuele doorontwikkeling naar zeer hoge kwaliteit schraallanden. Echter, voor de ontwikkeling van schraallanden op de voormalige landbouwgronden in Bodegraven-Noord is verlaging van de KDW geen doorslaggevend beperkende factor, mits de voedselrijke toplaag voldoende wordt weggehaald en de waterhuishouding en het beheer op orde zijn. Geconcludeerd wordt dat in het inrichtingsplan van Bodegraven-Noord aan al deze voorwaarden wordt voldaan. Er zijn bovendien diverse voorbeelden in het veenweidegebied van Zuid-Holland waarin de afgelopen jaren, bij vergelijkbare stikstofdepositie en overschrijding van de KDW, goed ontwikkelde schraallanden zijn ontstaan (Nieuwkoopse Bovenlanden en Berkenwoudse Driehoek in de Krimpenerwaard).

Relatie agrariërs en grondeigenaar Natuurmonumenten

Een van onze speerpunten is een goed evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid. Wederzijds vertrouwen en samenwerking zijn daarbij cruciaal. Wij geven dus graag gehoor aan uw oproep om in gesprek te gaan met alle betrokken partijen. Zoals afgesproken met Provinciale Staten en uw stuurgroep is dit gesprek eind volgende week gepland en trekken daarbij graag met uw stuurgroep op.

Slotsom

NNN Bodegraven-Noord is cruciaal voor het halen van de verplichte instandhouding van tal van soorten en habitats die onder de Vogel- en habitatrichtlijn vallen. Het is ook onderdeel van onze afspraak met het Rijk om het NNN uiterlijk per 2027 te realiseren.

Wij concluderen dat in relatie tot de geactualiseerde KDW de natuurdoelen in NNN Bodegraven-Noord realiseerbaar zijn en dat de realisatie van het NNN niet leidt tot nieuwe beperkingen voor de omliggende agrariërs. We zien dat onder uw leiding een intensief participatieproces doorlopen is. Dat heeft o.a. geleid tot een regeling voor vervangende pachtgrond, wat bijdraagt aan evenwicht tussen natuur en duurzame agrarische bedrijvigheid. Er ligt nu een gedegen inrichtingsplan, waarmee via inrichting van het gebied, het op orde brengen van de waterhuishouding en vervolgens goed beheer de gestelde doelen gehaald kunnen worden.

We zien deze NNN realisatie als een autonoom project. Indien de NNN doelen van dit project niet gehaald worden, lossen we dit op binnen de grenzen van het NNN gebied, tenzij we door externe factoren anders worden gedwongen. De realisatie van schraalgraslanden in NNN Bodegraven-Noord leidt niet tot een extra stikstof-reductieopgave bovenop de opgave van het ZH PLG. De natuur bij Bodegraven-Noord heeft wel voordeel bij de reductieopgave van het ZH PLG. Tegelijkertijd draagt de natuurrealisatie in Bodegraven-Noord bij aan de doelrealisatie van het ZH PLG.

Zoals hierboven vermeld gaan wij eind volgende week het gesprek aan met de betrokken partijen waaronder Natuurmonumenten.

Wij verzoeken u het definitief inrichtingsplan voor Bodegraven-Noord vast te stellen en de uitvoering ter hand te nemen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

voor

Ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2018-0001643) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

Advies Aangescherpte KDW en ontwikkeling schraallanden (Dr. A. Kooijman, 17 oktober 2023)
Advies Gevolgen aanpassing KDW (Mr. C. Visser, 19 oktober 2023)